

RAKENTEET JA TOIMINTAKULTTUURI

Mitä lukioissa voidaan muuttaa ja
mitä kannattaa säilyttää?

LUKIOKOULUTUS UUDISTETAAN

OKM:n hallinnon ala 2018–2021

- *Lukiouudistus toteutetaan. Tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona sekä vahvistaa koulutuksen laatua, oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkeasteelle. (OKM:n tiedote 28.4.2017)*

LUKIOKOULUTUS UUDISTETAAN

- Missä uudistus tapahtuu?
- Ketkä lukiokoulutuksen suunnan kääntävät ja lukion uudistavat?
- Kenen tarpeisiin ja kenen ehdoilla uudistus tehdään?
- <https://pollev.com/ollimielonen948>

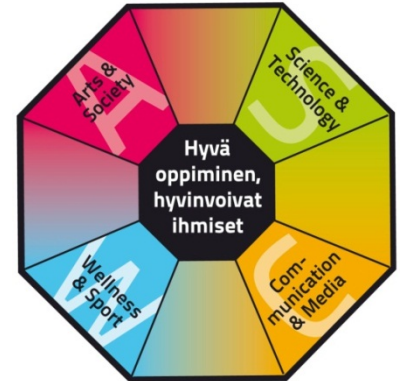
Tapausesimerkki 1

- Joensuun Lyseon lukiossa on viety pitkäjänteisesti eteenpäin osallistavaa toimintakulttuuria.
- Rakenne mahdollistaa myönteisen kehittämisasenteen syntymisen ja omien vaikuttamismahdollisuuksien tunnistamisen.

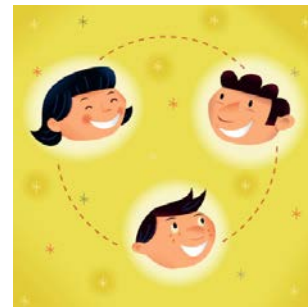
Osallistavan toimintakulttuurin voimalla

Tavoitteena, että kaikki halukkaat pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan sekä saavat mahdollisuuden motivoitua

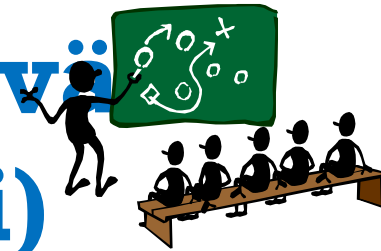
- ❖ Opettajien aineryhmittäiset Lyseon tiimit eli lystit
 - Palaverit kerran kuussa, esitykset johtolystille
- ❖ 8 hengen johtolysti
 - Kokoukset joka maanantai klo 12.40
- ❖ Oppilaskunnan hallitus, jonka kokouksissa mukana rehtori ja apulaisrehtori (mottona ”arvostus, luottamus, vastuu”)
 - Kokoukset joka tiistai klo 12.40
- ❖ Oppilaskunnan hallituksen, luokkien pj:ien ja ryhmänohjaajien tapaamiset, joissa mukana rehtori ja apulaisrehtori
 - Kokoukset kerran kuussa keskiviikkona klo 12.40
- ❖ Kunkin luokan ro-tuokiot kerran kuussa torstaina klo 12.40
 - Ryhmänohjaaja ja luokan pj. pitävät yhdessä
 - Luokkien viestit, ideat, palaute
- ❖ Lisäksi kehittämisen keihäänkärkinä kehittämistiimit eli kestit
 - ❖ Parempi arki, Tvt, IB, Myy

PuRo-

Lystien tehtävät (koko jengi)

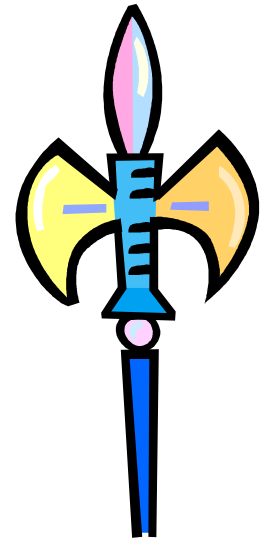

- ❖ Kehittää koulua, jotta lyseolaisille on tarjolla päivä päivältä vielä vähän parempaa lukiokoulutusta
- ❖ Järjestää lystikohtaiset veso-päivät
- ❖ Valmistella opettajainkokousasioita
- ❖ Toimia yhdessä lukuvuoden avaintavoitteiden hyväksi
- ❖ Jakaa kokemuksia ja ideoita (esim. koulutuksissa käyneet)
- ❖ Tehdä ops-työtä
- ❖ Kehittää ja kokeilla arviointimenetelmiä
- ❖ Suunnata lystikohtaiset määrärahat tarkoituksenmukaisesti (1900 – 4000 € / lysti)
- ❖ Olla tukiverkkona kullekin lystin jäsenelle muuttua ajoittain kiireisessä koulumaailmassa
- ❖ Pohtia, miten IB-opetuksesta saadaan parhaat vaikutukset kotimaisen ops:n mukaiseen opetukseen
- ❖ Toteuttaa kullekin lystille määriteltäviä erityistehtäviä

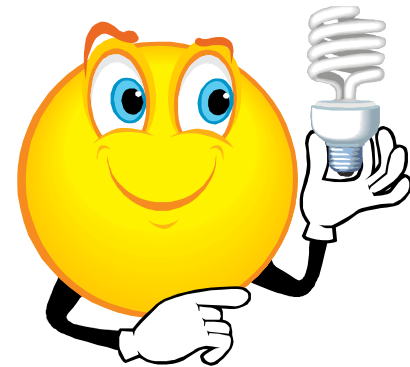
Kestien tehtävät (kehittämisestä erityisen kiinnostuneet)

- ❖ **Paremman arjen kesti**
 - Arjen ja tapahtumien sujuminen
 - Osallistavan toimintakulttuurin edistäminen
 - Turvallisuus- ja ympäristöasiat
- ❖ **Tvt-kesti:**
 - Oppimisympäristön kehittäminen
 - E-learning, sähköinen yo-tutkinto, sähköinen asiointi
- ❖ **IB-kesti:**
 - IB-linjan kehittäminen
- ❖ **Myy-kesti:**
 - Markkinointi, PR-toiminta
- ❑ **Kussakin kestissä 3 – 6 opettajaa**
- ❑ **Korvaukset kehittämisrahoista**

Yhteisnostetta varten tarvitaan sitoutumista yhteisön ideologiaan

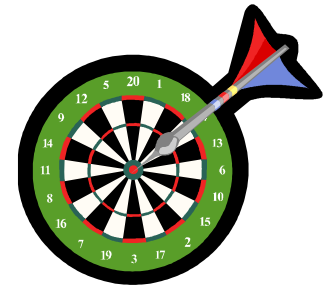
- 1) Johtoajatus 2015: *Learning is Life – oppiminen elämäntapana*
- 2) Missio 2015 (toiminta-ajatus, perustehtävät)
 - *”Me olemme kannustava, kansainvälinen kasvun yhteisö. Tarjoamme lyseolaisille henkevän oppimisympäristön, laadukkaat oppimismahdollisuudet ja vahvan perustan jatko-opintoihin.”*
- 3) Arvot 2015
 - *Innostus – luovuus – kansainvälisyys,*
 - *Perinteet – yhteishenki – tulevaisuus*
- 4) Visio vuodelle 2022: *Lyseo on oppimisen edelläkävijä*
 - 1) *Jokainen oppimistuokio on innostava kokemus.*
 - 2) *Esteettinen ja moderni oppimisympäristö.*
 - 3) *Lyseohenkinen toimintakulttuuri.*
 - 4) *Sitoutuminen lyseotason työskentelyyn.*
 - 5) *Kaikilla hyvät työelämätaidot.*
 - 6) *Laadukas verkostoituminen.*
- 5) Lukuvuosien 2016 – 2018 avaintavoitteet
 - 1) *Oman potentiaalin oivaltaminen ja käyttäminen*
 - 2) *Laaja-alaisen osaamisen edistäminen*
- 6) Yhteiset pelisäännöt: *Lyseon kymppi*

... etenkin kouluyhteisön toimintatapoihin

Lyseon kymppi

- ❖ **Tavoitteet: Hyvä oppiminen ja hyvinvoivat ihmiset**
- ❖ **Päivän päätteeksi pohdittavia kysymyksiä:**
 1. **Hoidinko työni parhaani mukaan?**
 2. **Kohtelinko kouluyhteisön jäseniä niin kuin toivon itseäni kohdeltavan?**
 3. **Kunnioitinko yhteisiä sopimuksia ja ohjeita?**
 4. **Olinko täsmällinen ja huolellinen?**
 5. **Olinko avoin, reilu ja oikeudenmukainen?**
 6. **Olinko hienotunteinen ja suvaitsevainen?**
 7. **Osallistuinko aktiivisesti yhteisiin tapahtumiin ja yhteisten asioiden hoitoon?**
 8. **Muokkasinko ongelmat tavoitteiksi?**
 9. **Sallinko epäonnistumiset? Opinko kokemastani?**
 10. **Loinko ympärilleni myönteistä ilmapiiriä: tervehdinkö, kuuntelinko, kannustinko?**

Tapausesimerkki 2

- Antaako koeviikkojärjestelmästä luopuminen lisää aikaa oppimiseen?
- Monessa lukiossa koeviikoista on siirrytty jakson ”päättöviikkoihin”.
- Tavoitteena on paitsi vähentää mittaamiseen käytettävää aikaa myös muuttaa oppimisen tapoja.

Koeviikoista päättöviikkoihin

- Rakennetta muutetaan niin, että opettajalla on saman ryhmän kanssa käytettävänä kokonainen päivä, esim. 3–4 x 75 min.
- Jatkuva arviointi ja oppimisesta saadun palautteen merkitys korostuu ja yhteen suoritukseen pänttääminen katoaa.
- Sisältöjen sitominen ”oikeaan” elämään mahdollistuu paremmin.

Koeviikoista päättöviikkoihin

- Toteutusten taso vaihtelee runsaasti:
 - Pahimmillaan mittaaminen vain palastellaan jakson aikaisiksi pikkukokeiksi.
 - Opiskelijat ja opettajat kuormittuvat projektien ym. vuoksi.
 - Opettaja hakee arvioinnilla todistusaineistoa arvosanan antamiseen oppimisen tukemisen sijaan.

Koeviikoista päättöviikkoihin

- Lupauksia paremmastakin on:
 - Tavoitteiden asettaminen ja oppimisesta saadun palautteen merkitys jakson aikana korostuu.
 - Rakenne mahdollistaa paremmin yhteistyön korkeakoulujen ja työelämän kanssa.
 - Oppimiseen jaa enemmän aikaa.
 - Yksilöllisten polkujen kulkeminen helpottuu.

Tapausesimerkki 3

- Polkuopinnot Kimpisen lukiossa
- Halusimme luoda rakenteen, joka
 - mahdollistaa opiskelijan yksilöllisen etenemisen
 - mahdollistaa aineenopettajalle aikaa opiskelijan yksilölliseen ohjaamiseen ja kohtaamiseen
 - mahdollistaa eriyttämisen molempiin suuntiin

Polkuopinnot

- Mitä ja miten?
- Pilottina kuvataide 2015-2016
 - opettajalle lisättiin lukujärjestykseen joka jaksoon 1 vvt ohjausaikaa
 - opiskelijat tekivät kurseja henkilökohtaisen suunnitelman mukaan
 - opiskelijoille mahdollistui myös sellaisten kurssien suorittaminen, joihin ei ole riittävästi valintoja ryhmän muodostamiseksi
- Lukuvuosi 2016-2017
 - Kuvataide 5 vvt
 - Matematiikka 5 vvt
 - Äidinkieli 1,67 vvt
 - Englanti 1,67 vvt
 - Ruotsi 1,67 vvt
- Polkuihin yhdistetty myös ainetutortoimintaa

Polkuopinnot

- Plussat ja miinukset
 - itsenäiset suoritukset ohjautuvat keskitetysti
 - ”rästitöiden” tekemiselle aika, paikka, ja tuki
 - kesken jääneiden kurssien määrä vähentynyt
 - vastuu opiskelijalla, yhteinen suunnitelma, opettaja ohjaa
 - ryhmän tuki puuttuu toisinaan
 - mahdollisuus nopeaan etenemiseen
 - painottuuko liikaa erityisen tuen tarpeisiin
 - opettajalle haasteellinen tilanne
 - kiertotuntikaavioon sijoittaminen hankalaa, sitoo helposti opiskelijalta liikaa aikaa

LUKION KEHITTÄMINEN

1. Millaisia haasteita/ kehittämistarpeita lukiokoulutuksella on rakenteiden ja toimintakulttuurin näkökulmasta?

- Muutos lähtee teoista, ei puheista ja suunnitelmista!
- Miten kehittämistyötä edistetään?
- Miten opettajat motivoidaan kehittämään toimintaa ja opiskelijat osallistumaan kehitystyöhön?
- Opettajien yksilölliset kehittämis- ja kehittymispolut?

https://padlet.com/olli_mielonen/tarpeet

LUKION KEHITTÄMINEN

2. Millaista kehittämistyötä näiden haasteiden ratkaisemiseksi tehdään? Kirjatkaa tietämiänne ja tuntemianne kehittämishankkeita.

- Mistä löytyy hyviä onnistumisia?
- Miten kehittäminen ja uudistaminen saadaan kiinteäksi osaksi arkea vain osaa koskevien hankkeiden sijaan?
- ”Jokaisen opettajan pitäisi saada valita oma sotansa.”

https://padlet.com/olli_mielonen/ratkaisuja

LUKION KEHITTÄMINEN

3. Miten voidaan edistää yhteistyötä hyvien käytäntöjen kehittämisessä ja levittämisessä – ja tässä erityisesti LUKE- verkoston mahdollisuudet? Kirjatkaa toiveitanne.

- Millaiset rakenteet tukevat myönteistä kehittämisasennetta?

https://padlet.com/olli_mielonen/toiveet

Millaisia haasteita/ kehittämistarpeita lukiokoulutuksella on rakenteiden ja toimintakulttuurin näkökulmasta?

Muutos lähtee teoista, ei puheista ja suunnitelmista! Miten kehittämistyötä edistetään? Miten opettajat motivoidaan kehittämään toimintaa ja opiskelijat osallistumaan kehitystyöhön? Opettajien yksilölliset kehittämis- ja kehittymispolut?

OLLI MIELONEN 4.05.2017 07.48

Kiky ja yt ovat hyviä mahdollisuuksia yhteiselle kehittämiselle

Kehittämistä tukee ja lisää palautteet

Kokeilukulttuurin luominen

Opettajien kuormittuminen arjessa

Opiskelijoiden taitoja selviytyä jatkuvassa muutoksessa kehitetään kokeilukulttuurissa

Opiskelijoiden surffaamisen taitoja on kehitettävä

Opiskelijoiden yksilölliset polut purkavat rakenteet.

Millaista kehittämistyötä näiden haasteiden ratkaisemiseksi tehdään? Kirjatkaa tietämiänne ja tuntemianne kehittämisprojekteja.

Mistä löytyy hyviä onnistumisia? Miten kehittäminen ja uudistaminen saadaan kiinteäksi osaksi arkea vain osaa koskevien hankkeiden sijaan? ”Jokaisen opettajan pitäisi saada valita oma sotansa.”

OLLI MIELONEN 4.05.2017 07.53

Henkilökohtaisia oppimispolkuja ilman erityisiä projekteja - arjen kehittämistä

TeamEd-tiimipolku

<https://www.jao.fi/fi/Jyvaskylan-lukiokoulutus/Jyvaskylan-Lyseon-lukio/Opiskelu/TeamED>

Opiskelijoiden tulevaisuuspaja kolmen vuoden välein

Osaamisen näyttötunnit

Arviointiaamut, joustotunnit, joustopäivät EI koeviikkoa

Miten voidaan edistää yhteistyötä hyvien käytäntöjen kehittämisessä ja levittämisessä – ja tässä erityisesti LUKE- verkoston mahdollisuudet? Kirjatkaa toiveitanne.

Millaiset rakenteet tukevat myönteistä kehittämisasennetta?

OLLI MIELONEN 4.05.2017 07.55

Selkeä toimintamalli

Vierailut toisissa lukioissa, tapaamiset omissa Aihe ryhmissä ja laajemminkin

Koulujen väliset benchmarkingit

Tällaiset työseminaarit hyviä

Yhteinen alusta, tiedon jakaminen
